

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Folketingets Udvalg for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri

København, den 9. juni 2008
Sagsnr.: 12171

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har i skrivelse af 28. maj 2008 (Alm. del - spørgsmål nr. 332) udbedt sig min besvarelse af følgende:

Spørgsmål 332:

”Vil ministeren i forlængelse af svaret på FLF alm. del – samrådssp. Æ, Ø og AA den 21. maj 2008 om Jørgen Christensens dyr oversende en mere udførlig, skriftlig besvarelse af udvalgets spørgsmål om at kommentere henvendelserne fra Lotte Tønder og Hans Henrik Hollænder, jf. FLF alm. del – svar på spm. 305 og 306?”

Svar:

I fortsættelse af mine foreløbige besvarelser af spørgsmål nr. 305 og 306 af 20. maj 2008 har jeg valgt at kommentere henvendelserne fra Lotte Tønder og Hans Henrik Hollænder samlet.

Hans Henning Hollænder og Lotte Tønder er begge personer, der på hver sin måde har valgt at støtte Jørgen Christensen, bl.a. ved at yde bistand med at få hans dyr registreret og mærket. Hans Henning Hollænder er tillige tidligere kvægbrugsrådgiver og landmand, og hans vurdering af Jørgen Christensens dyr var, at de umiddelbart var i en god foderstand og uden synlige tegn på sygdom.

Fødearestyrelsen har oplyst, at de på baggrund af egne iagttagelser den 7. maj 2008 i store træk kan bekræfte denne positive vurdering af dyrenes fodermæssige stand mv.

Som oplyst under samrådet den 21. maj 2008 var begrundelsen for at skride ind over for Jørgen Christensens besætning imidlertid ikke dyrevelfærdsmæssige forhold i besætningen. Som man kunne tro ud fra læsning af Lotte Tønders brev skyldtes det heller ikke frygt for, at dyr i besætningen var smittet med sygdommen BVD.

I den forbindelse har Fødevarestyrelsen også oplyst, at det ikke er korrekt, som Lotte Tønder skriver i sin henvendelse, at en kalv blev testet positiv for BVD i forbindelse med aflivningen den 7. maj 2007. Kun fem af de dyr, der blev ført til slagting, blev testet for BVD, og alle prøver var negative, hvilket Fødevarestyrelsens beredskabscenter i Haderslev modtog underretning om den 21. maj 2008. Derimod blev en kalv testet positiv for BVD i forbindelse med tvangsøremærkningen i 2001.

Sagen om Jørgen Christensens dyr har derimod hele tiden drejet sig om det forhold, at størstedelen af kreaturerne ikke var identificerbare, idet ejeren havde undladt at overholde de mærknings- og registreringsregler, som gælder for kvæghold. Endvidere er Jørgen Christensen frakendt retten til at holde dyr i 5 år regnet fra Vestre Landsrets dom af 29. august 2007.

Reglerne om uidentificerbare kreaturer er fastsat i en EU-forordning fra 1998 om anvendelsen af administrative minimumssanktioner i forbindelse med ordningen for identifikation og registrering af kvæg. Reglerne om mærkning og registrering af kreaturer er indført af hensyn til fødevarerens sikkerhed. Hvis dyret mangler identifikation, kan det ikke spores, hvorfor man fx ikke kender til dyrets eventuelle sygdomsforløb og medicinforbrug, der igen kan have betydning for menneskers sundhed. Fx er det kendt, at kvægsygdommen BSE – også kendt som kogalskab - kan smitte gennem fødekæden og udvikle sig til den frygtelige sygdom Creutzfeldt-Jakobs sygdom, der er dødelig for mennesker.

Reglerne om mærkning og registrering af kvæg og håndhævelsen heraf er således ikke udtryk for ”kynisme” fra myndighedernes side eller mangel på respekt for ukonventionelle bedriftsformer, som både Lotte Tønder og Hans Henning Hollænder giver udtryk for. EU- reglerne er en konsekvens af det moderne samfund, hvor dyr – selv fra mindre besætninger - flyttes i stor stil, sammenbringes på samlesteder og slagterier og indgår som en vigtig del af fødekæden, hvorfor det stiller store krav til sikkerhed i form af sygdomsbekæmpelse og sporbarhed. Et vigtigt led i denne sikkerhed er, at alle er underlagt samme lovgivning og der således ikke er mulighed for at kompromittere med lige netop fødevarerens sikkerhed. Reglerne gælder derfor naturligvis også for fx Kriminalforsorgen og Skov- og Naturstyrelsen, som Hans Henning Hollænder i henvendelsen anfører som eksempler på besætningsejere, der ikke skulle have styr på mærkningen af kreaturer.

Det kan hertil også bemærkes, at Fødevarestyrelsen ved flere lejligheder har tilbudt at hjælpe Jørgen Christensen med at undersøge, om dyrene kunne identificeres, så besætningen kunne bringes i overensstemmelse med lovgivningen. Denne hjælp er tilbudt for netop at tage hensyn til Jørgen Christensens specielle situation og eventuelle

følelse af afmagt overfor myndighederne. Hjælpen er dog blevet afvist af Jørgen Christensen.

I forhold til den øremærkning som Hans Henning Hollænder deltog i den 30. april 2008 skal det bemærkes, at der er en række forhold jf. lovgivningen, som skal være opfyldt for, at kreaturer kan anses for at være identificerbare.

Således skal hvert enkelt kreatur senest 20 dage efter fødsel være mærket med to øremærker med information om dyrets unikke individnummer, der svarer til CPR-nummer for mennesker. Hertil skal dyret være registreret i Det Centrale Husdyrbrugsregister (CHR) med individnummer, fødselsdato, dato for død eller slagting, køn, race, moders individnummer, samt oplysning om alle de flytninger dyret har foretaget med angivelse af dato for flytning og numre for de besætninger, hvori dyret har opholdt sig. Oplysning om fødsel, død, slagting eller flytning skal indberettes til CHR senest 7 dage efter den pågældende hændelse. Desuden skal der i besætningen findes ajourførte besætningslister med de samme oplysninger, som skal forefindes i CHR om fødselsdato mv.

Det er derfor ikke tilstrækkeligt at sætte øremærker i dyrene og foretage indberetning til CHR. Der skal være sammenhæng mellem de indberettede oplysninger og de faktiske forhold, og der skal foreligge dokumentation for oplysningerne i form af et besætningsregister.

Forud for aflivningen den 7. maj 2008 blev mærkningen af de enkelte dyr kontrolleret, herunder blev der foretaget en sammenligning mellem individnummeret på øremærket og dyrets fysiske fremtoning med de oplysninger, der måtte være registreret i CHR (staldregistreringsskemaer).

En gennemgang af staldregistreringsskemaerne viste dog tydeligt, at materialet indeholdte en række biologiske og logiske fejl. F.eks. optrådte samme kalv med forskellig moder og fødselsdato, nogle køer havde en kælvningsdato inden deres egen fødselsdato, og et dyr var angivet som moder/afkom til sig selv og var i øvrigt anført som tyr.

Med de mange fejl i indberetningerne måtte Fødevarestyrelsen derfor konkludere, at staldregistreringsskemaerne ikke var brugbare i forhold til identifikation af Jørgen Christensens kreaturer.

Ifølge forordningen begrænses flytningen af alle dyr til og fra den pågældende bedrift, hvis et eller flere dyr på en bedrift ikke opfylder reglerne for identifikation og registrering af kvæg. Dyr fra en besætning med uidentificerbare kreaturer kan derfor ikke sælges eller føres til slagting. Endvidere er det i forordningen fastsat, at hvis landmanden

ikke kan bevise identifikationen af dyr inden for to arbejdsdage, skal de straks destrueres under myndighedernes tilsyn, og uden kompensation. Der gælder ingen undtagelser fra denne regel.

Lotte Tønders henvendelse efterlader det indtryk, at Fødevarestyrelsen kunne have dispenseret fra mærknings- og registreringsreglerne. Som det fremgår af ovenstående har dette ikke været muligt.

Lotte Tønder angiver også, at myndighederne kunne have udsat aflivningen til fx støttegruppen omkring Jørgen Christensen havde bragt forholdene i orden, eller dyrene var blevet overdraget til en anden.

Hertil må det bemærkes, at som allerede anført var de staldregistreringsskemaer, der blev afleveret til CPR den 5. maj 2008 af en sådan karakter, at dyrene ikke kunne betragtes som identificerbare. Når dyr ikke kan identificeres, må de heller ikke flyttes, hvorfor de ikke kan overdrages til andre eller slagtes.

Dertil kommer, at aflivningen skal ses som en kedelig, men nødvendig kulmination på mange års tovtrækkeri mellem myndigheder og en enkelt landmand, hvor myndighederne til sidst måtte skride til handling for at håndhæve lovgivningen og ikke mindst effektuere Vestre Landsrets domsafgørelse af 29. august 2007, hvor Jørgen Christensen frakendes retten til at holde dyr i en periode på 5 år. Jørgen Christensen har i tidens løb fået mange chancer for at efterleve reglerne om registrering og mærkning, bl.a. senest da Sekretariatet for Fødevare- og Veterinærklager traf sin endelige afgørelse den 1. april 2008 og gav han 17 dage til at bevise identiteten af sine dyr. Dette skete som bekendt ikke, og myndighederne havde på det allerede oplyste grundlag, ikke grund til at tro, at denne identificering nogensinde ville finde sted.

Herudover berører såvel Hans Henning Hollænder og Lotte Tønder spørgsmålet om, hvorfor ikke også hjorte, der i lighed med kvæg kan bære smitten BVD, skal registreres og øremærkes? Fødevarestyrelsen har hertil oplyst, at Veterinærinstituttet ved Danmarks Tekniske Universitet i samarbejde med Dansk Kvæg i 2007 har undersøgt BVD i den vildtlevende danske rådyrbestand. Konklusionen i den endnu upublicerede undersøgelse er, at rådyret ikke er reservoir for BVD.

Endeligt kommer begge henvendelser ind på, hvorvidt selve aflivningen sker på en dyreværnsmæssig forsvarlig måde. Fødevarestyrelsen har overfor mig oplyst, at aktionen blev gennemført under størst mulig hensyn til dyrenes velfærd, hvorfor bl.a. enkelte kreaturer blev aflivet på gården frem for at blive flyttet. Dertil kommer, at

dyrene blev overbrust med vand ved middagstid for at undgå overophedning, ligesom aflivningen foregik efter dyrene var blevet bedøvet.

Jeg vil i øvrigt henviser til min redegørelse under samrådet den 21. maj 2008.

Eva Kjer Hansen

/Heidi Søtoft